

Olomoucký

DNES Olomouc, Přerov, Jeseník, Šumperk, Prostějov

-1 °C

-2 °C

Počasí v kraji více informací →
pocasi.idnes.cz

olomouc.idnes.cz

Za kratomem do džungle

Aby zjistil, co v Olomouci prodává, vypravil se Robert Cvetan do Indonésie na kratomové plantáže

Lenka Muzikantová
redaktorka MF DNES

Ke kratomu, tedy látce s různými účinky od stimulačních až po tlumící, ho na prahu plnoletosti přivedla zvědavost a touha ochutnat závan exotiky. Dnes mu projde pod rukama až 20 tun kratomu ročně, má licencovanou prodejnu, e-shop a brzy se chystá otevřít vlastní výrobní linku v Olomouci. A přestože Robertu Cvetanovi podnikání zkomplikovala legislativní regulace a zpřísnění pravidel prodeje, je za to rád. „Éra ‚Divokého západu‘, kdy se kratom prodával po kilech v neoznačených sáčkích třeba i dětem, které pak po předávkování končily na urgentu, je našťástí pryč. I když po regulaci kratom zdrazil, zákazníci to neodradilo a jezdí z celé Moravy,“ popisuje jednatel společnosti MegaKratom s tím, že jeho klienty jsou studenti, dospělí, ale i senioři, kteří kratom užívají na bolavá záda.

Je vám dvacet, v kolika letech jste kratom objevil?
Když mi bylo 17 let, hledali jsme s kamarády nějakou alternativu ke kávě nebo zelenému čaji. Tehdy jsem hodně popíjel yerba mate, který má stimulační účinky. Brouzдал jsem po internetu a narazil na kratom. Skoro nic jsem o něm nevěděl, ale popis účinků se mi líbil, tak jsme na zkoušku objednali první várku. Efekt byl příznivý. Když jsme šli na hory, lépe se nám šlapalo, nálada byla také fajn. Takže jsem začal kratom objednávat po kilech a kamarádům ho poté rozprodal. Jako čerstvé plnoletý jsem pak zkusil nabídnout kratom na Bazoši, zajímalo mě, jaký bude zájem. Byl obrovský a já během chvíle rozprodal všechny své zásoby.

To byl zřejmě začátek vašeho podnikání...
Zřídil jsem první kancelář a začal budovat firmu. Od té doby každý měsíc rosteme. Českého dodavatele jsem vyměnil za kontakt přímo v Indonésii, dostal jsem se k němu díky logu na obalu. Ten posílal kratom na klíč. Bylo to bez starostí, jenže s nevýhodou, že jsme neměli kontrolu nad procesem výroby. A to jsem chtěl změnit.

Proto jste se vypravil do Indonésie?
Ano. Poprvé jsem se tam rozjel předloni, abych poznal svého dodavatele, tamní farmáře a posílil kontakty ohledně dopravy. Našel jsem si let a zamířil z Vídne do Abú Dhabí a poté do Jakarty, hlavního města Indonésie. Pokračovalo se na ostrov Borneo do města Pontianak, kde se soustředí celosvětový kratomový



průmysl. Cesta trvala celý den a museli jsme se vyrovnat s šestihodinovým časovým posunem, ale stále jsme ještě nebyli u cíle. Vyzvedl nás náš kontakt a zavezl do Jonkongu, kde se nacházejí kratomové plantáže. Bylo to dalších 12 hodin džunglí, bez signálu, nevedly tam žádné cesty a přejížděli jsme most, který vypadal, že se každou chvíli zřítí. Nicméně náš řidič se zřejmě vyznal, neboť i bez navigace bezpečně našel cestu.

Jaké to bylo ocitnout se v srdci džungle, měl jste strach?
Musím říct, že jsme se na radu lékařů dopředu předzásobili, protože vyšší komfort, už nemusí hlídat listek za oknem ani se vracet k vozu. Jednoduše v automatu zadají svou registrační značku a systém se o zbytek postará,“ uvedl náměstek primátora Tomáš Navrátil (ANO).

„Naším cílem je přehledné a jednoduché parkování odpovídající 21. století. Přerov se tímto krokem posouvá mezi moderně řízená chytrá města. Pro řidiče to znamená hlavně vyšší komfort, už nemusí hlídat listek za oknem ani se vracet k vozu. Jednoduše v automatu zadají svou registrační značku a systém se o zbytek postará,“ uvedl náměstek primátora Tomáš Navrátil (ANO).

Digitalizace se dotkne také dlouho-

nu a udělali jsme dobře, protože například mého kolegu kousla opice. A u mě se po bodnutí hmyzu rozjel virus, kvůli němuž jsem skončil po návratu domů na týden v nemocnici.

Vládne v Jonkongu velká chudoba?
Je to velice chudá vesnice a tamní lidé si vystačí s málem. Bydlí v domech postavených na kůlech. Přesto tam mají jedno velké bohatství. Na obou březích řeky Kapuas, která tamní oblastí protéká, rostou kratomové plantáže. Divoké kratomové stromy jsou několik metrů vysoké a nedají se otrhat. Také z toho důvodu se vysazují mladé stromy na plantážích, jejich listy se trhají přímo ze země. Tyto listy se pak suší, což je jeden z naprosto zásadních kroků pro kvalitu kratomu.

V čem?
Je velký rozdíl, jestli kratom sušíte za přísných hygienických podmínek v sušárně v Jonkongu, což je naše výsada, nebo přímo na kratomových

plantážích někde u cesty, kde jezdí auta, létá hmyz a pobíhají zvířata, jako to dělá většina tamních dodavatelů. Takový kratom je pak kontaminovaný, a to nejen zplodinami.

„Indonésané jsou s kratomem velice opatrní a skoro vůbec ho neužívají.“

Co se ještě promítá do kvality? Napadají stromy nějakí škůdci?
To se samozřejmě stát může, protože farmáři nesmí používat pesticidy. Napadené stromy je pak lepší zlikvidovat a vysadit znovu. Naštěstí v rostoucí době rychle, takže s tím farmáři nemají problém. Také není

nové přístroje přizpůsobené digitálnímu systému. Výjimkou je odstavná plocha u Přerovanky, kde je parkoviště zajištěné závorami a bez zaplacení řidiče nenechá vyjet. „Důležitou informací je, že výše parkovného se nemění. Úprava ceníku reaguje pouze na nový způsob placení a prokazování úhrady parkování,“ dodal Navrátil. Půlhodina parkování v Přerově nyní stojí deset korun. (ČTK)



Z Asie až do Česka Výroba kratomu začíná sběrem listů v Indonésii, které se usuší a poté podrtí na prášek (na menším levém snímku). V této formě je pak přepravován lodí nebo letecky k prodejcům. 3x foto: archiv R. Cvetana



dobře sklízet kratom v období dešťů, což vychází na naši zimu od října do března. Jeho kvalita pak není dobrá, ztmavne a zhořkne.

Po vysušení už se kratom mele na prášek, který si lze koupit v obchodě?
Nejdříve se ručně nadrtí přes filtrační síta, případně se ještě dosuší v plynových kotlích. Tato hrubá drť se poté mele na jemný prášek, jenž je dobře rozpustný ve vodě. Po jednom kilogramu se pak balí a odesílá v pětadvacetikilogramových bednách lodí nebo letecky do Česka. Necháváme si ho posílat třikrát až čtyřikrát ročně, aby byl čerstvý. Na nás potom je, abychom vše přebalili do povolených 50gramových balení. Nyní necháváme náš kratom balit u externího výrobce, brzy si to však budeme dělat sami díky lince, kterou otevřeme v březnu či dubnu.

V čem je rozdíl mezi zeleným, červeným a bílým kratomem?
Barva se určuje při zpracování. V případě červeného se listy fermentují na slunci, kdy vzniká alkaloid 7-hydroxymitraginin, který je více analgetický a má menší psychoaktivní efekt. Bílý kratom vzniká rychlým sušením mladších lístků a jeho účinky jsou pak více stimulační. V drtivé většině je nejpoužívanější zelený, který je univerzální. Existují ještě hnědý a žlutý kratom, což je jakýsi meziprodukt těch tří typů. Za celou dobu ho po mně chtělo snad jen deset nebo dvacet zákazníků.

U nás je kratom docela populární a módní záležitost, jak moc ho užívají domorodci v Jonkongu?
Asi vás to překvapí, ale Indonésané jsou s kratomem velice opatrní a skoro vůbec ho neužívají. Setkal jsem se s tím, že když byl někdo nemocný nebo se chystala nějaká oslava, z listů si domorodci udělali odvar a pili ho jako čaj. To by u nás nebylo možné, protože čerstvé listy se k nám nemá šanci dostat, u sušeného je pak lepší zpracovat ho na prášek.

Takže v džungli se kratom pije přiležitostně, jeho příprava je rituál. Také proto v Indonésii na rozdíl od nás není moc lidí závislých na kratomu.

Říkáte tohle svým zákazníkům?
Samozřejmě ze zákona je musíme na všechna rizika spojená s užíváním upozorňovat. Kratom působí na opioidní receptory a neměl by se užívat s alkoholem nebo jinými návykovými látkami. Také může dojít k interakci s léky, především antidepresivy, vadí i obyčejná třezalka, to ale i u dalších léčiv. Bohužel u nás máme konzumenty, kteří kratomu zcela propadnou a přehánějí to s ním. Prášek si míchají od rána do večera a užívají kratom denně zcela bezdůvodně. V takovém případě velice rychle vzniká závislost.

Jaké je tedy bezpečné množství kratomu?
Na obalu se uvádí rozmíchat malou čajovou lžičku ve vodě – tři gramy – a rozhodně neužívat každý den. Bohužel se setkávám s tím, že jak u nás dlouhodobě klesá spotřeba alkoholu, lidé tento návyk jen vymění za kratom a berou ho jako alternativu. Tudíž pouze jednu závislost vymění za druhou a stejně jako s alkoholem, tak s kratomem to přehánějí. Rovněž adiktologové potvrzují, že závislostí na kratomu většinou propadnou lidé, kteří měli problémy s alkoholem, jinými návykovými látkami nebo měli problémy se svým duševním zdravím.

Jak jste se vy osobně eticky vypořádal s tím, že vašim byznysem je zrovna kratom, jenž může lidem způsobit problémy?
Může, ale nemusí. Stejně jako u případě alkoholu platí, že kratom je dobrý sluha, ale zlý pán. Abych nějak vyrovnal etickou stránku problému s mým byznysem, jsem v Ústavu pro evropskou legislativu, kde jako prodejce odvádím procento svého ročního obrátu právě na adiktologické služby.

V Přerově se bude parkovat bez lístků

PŘEROV Parkovací systém v Přerově bude od března převeden do digitální podoby a tamní automaty přestanou vydávat papírové lístky, které nyní řidiči musí dávat za okna svých vozů. Motoristé nově pouze zadají registrační značku do automatu nebo mobilní či webové aplikace. Zaplacení parkovného budou strážníci kontrolovat pomocí online systému. Technické služby kvůli tomu vymění 11 parkovacích automatů.

„Naším cílem je přehledné a jednoduché parkování odpovídající 21. století. Přerov se tímto krokem posouvá mezi moderně řízená chytrá města. Pro řidiče to znamená hlavně vyšší komfort, už nemusí hlídat listek za oknem ani se vracet k vozu. Jednoduše v automatu zadají svou registrační značku a systém se o zbytek postará,“ uvedl náměstek primátora Tomáš Navrátil (ANO).

Digitalizace se dotkne také dlouho-

dobých parkovacích lístků a parkovacích karet, které se budou vydávat pouze v elektronické podobě. „Nově bude registrační značka vozidla po zaplacení na příslušné období evidována v systému bez nutnosti vydávání fyzické karty. Podmínky pro jejich poskytování zůstávají beze změny,“ podotkl ředitel technických služeb města Tomáš Lolek. Technici tento měsíc vymění všechny parkovací automaty za

Lipník nad Bečvou

Po požáru auta je škoda přes milion

Škodu za více než milion korun způsobil v noci na neděli požár osobního auta zaparkovaného v garáži rodinného domu v Lipníku nad Bečvou. Při příjezdu hasičů byl již vůz celý v plamenech a oheň se rozšířil na přístřešek a střechu garáže, zasažen byl i plot, přípojka plynu, rozvaděč elektřiny a dráty sloupu nízkého napětí. Příčiny vzniku požáru nyní zjišťují vyšetřovatelé. (ČTK)

Olomoucký kraj

Benzin zlevnil, nafta lehce zdražila

Různý směr nabraly v uplynulém týdnu ceny paliv v regionu. Benzin oproti předminulému týdnu mírně zlevnil, litr nejprodávanějšího Naturalu 95 stál v průměru 33,27 koruny, zatímco o týden dříve byl o 14 haléřů dražší. Nafta naopak zdražila, byť o jediný haléř, za litr tak řidiči platili průměrně 32,90 Kč. Nejlevněji je na Prostějovsku, nejdraž na Šumpersku a Jesenícku. (ČTK)